

پرسشی درباره زندگانی شخصی حضرت مهدی علیه السلام

سؤال: آیا حضرت صاحب الامر علیه السلام همسر دارند و صاحب عائله و فرزند می‌باشند. اگر دارند کجا اقامت دارند و آیا آنها شناخته شده‌اند یا بطور ناشناس زندگی می‌کنند و کسی آنها را نمی‌شناسد؟

زندگانی شخصی حضرت مهدی علیه السلام

سؤال:

آیا حضرت صاحب الامر علیه السلام همسر دارند و صاحب عائله و فرزند می‌باشند. اگر دارند کجا اقامت دارند و آیا آنها شناخته شده‌اند یا بطور ناشناس زندگی می‌کنند و کسی آنها را نمی‌شناسد؟

جواب:

باید متذکر بود که جواب این پرسش، در هاله قدس غیبت امام علیه السلام قرار دارد و خفاء امر امام علیه السلام که یکی از نشانه‌ها و خصایص آن حضرت است، در پاسخ این سؤال نیز اثر می‌گذارد، لذا بطور تحقیق و یقین نمی‌توان به آن پاسخ داد، چون در این زمینه احادیث و روایات اطمینان بخشی در دست نداریم، یا اینکه به نظر حقیر نرسیده است، و اگر در عصر ائمه علیهم السلام و در وقت صدور سایر روایات، اینگونه پرسش‌ها مطرح شده باشد، شاید بعضی از روایات احادیث، برای اینکه در جوهر مطلب دخالت نداشته‌اند، به حفظ و ضبط احادیث آن همت نگماشته‌اند.

بعضی از روایاتی هم که در دسترس است با چشم پوشی از وضع سند و متون آنها، یا از جهت اختلاف نسخه یا غرابت متن، ضعف دارند. مانند روایت‌های الطائفه (شیخ طوسی قدس سره) در کتاب «غیبت» از «مفضل بن عمر» از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که اگر چه این جمله آن:

«لا یطلع علی موضعه احد من ولده و لا غیره» (1)

«بر مکان ایشان هیچ کس، حتی فرزندی از فرزندان او اطلاع ندارد».

که با قطع نظر از مناقشه بعضی در آن، بر وجود فرزند برای آن حضرت دلالت دارد. اما «غیبت نعمانی» این جمله را چنین روایت کرده است:

«لا یطلع علی موضعه احد من ولی و لا غیره» (2)

«از مکان ایشان هیچ کس حتی دوستدارانشان نیز خبر ندارند».

با وجود این اختلاف، استناد به نقل «غیبت‌شیح» اطمینان بخش نیست، بلکه نقل «غیبت نعمانی» از برخی جهات، مانند علو سند و لفظ حدیث، معتبرتر به نظر می‌رسد. بعضی از روایات، مثل خبر «کمال الدین انباری» و خبر «زین الدین مازندرانی» از جهت غرابت و ضعف ظاهری که در متن آنها است، قابل استناد نمی‌باشند.

و بعضی دیگر، همچون فقرات برخی از «ادعیه و زیارات» نیز صراحت ندارند، و قابل حمل بر عصر ظهور می‌باشند. علاوه بر این، با فرض قبول دلالت، معترض خصوصیات و تفصیلات نبوده، فقط بطور اجمال، اصل متزوج بودن و فرزند داشتن آن حضرت را بیان می‌کنند. خلاصه سخن آنکه:

اگر چه همسر و فرزند داشتن آن حضرت محتمل است، اما در بررسی اخبار و احادیث به حدیث معتبری که موجب اطمینان باشد، و خصوصا متضمن تفصیلات این موضوع باشد، نرسیدیم، و دنبال کردن و تعقیب این موضوع هم لزومی ندارد.

چنانکه وضع جناب «خضر» که به اتفاق شیعه و سنی در حیات است، و بنابر تفاسیر، همان بنده‌ای است که در سوره کهف، سرگذشت حضرت «موسی» با سرگذشت ایشان آمده است، از این جهت نیز بر ما نامعلوم است.

و همچنین وضع حضرت «عیسی» با اینکه زنده است، در این امور عادی، از جهات متعدد نا معلوم است. بلکه وضع «دجال» بنابر قول آنانکه فعلا او را زنده می‌دانند، و «ابن صائد» و «ابن صیاد» که مسلم در «صحیح» و ترمذی و ابو داوود و ابن ماجه هر یک در «سنن» خود روایت نموده‌اند (3) از این جهات همه مجهول است، و با وجود این، اهل سنت به وجود آنها و حیات فعلی آنها معتقدند.

حضرت آیت الله صافی گلپایگانی

پی نوشتها

1- غیبت‌شیح، ص 102.2- منتخب الاثر، ص 252.3- به کتاب منتخب الاثر ص 274 و 275 مراجعه شود.